

Patio

Zaciszne patio może stać się ulubionym miejscem wypoczynku na świeżym powietrzu jesienią i wczesną wiosną

Właściciele małych działek, nie upadajcie na duchu! Nawet na kilkudziesięciu metrach kwadratowych można urządzić piękny ogród.

W „Muratorze” numer 12/95 i 2/96 zamieściliśmy cykl artykułów poświęconych ogrodom Japonii. Wiele osób pomyślało – zdjęcia ładne, ale co z tego? Przecież takiego ogrodu nie da się urządzić na mojej małej działce!

Okazuje się jednak, że można. Przykładem – patio o wymiarach 6,5 x 9 m, znajdujące się przy domu

jednorodzinny. Ta kompozycja z roślin, wody, kamieni i żwiru, inspirowana sztuką ogrodów japońskich, zamknięta jest z trzech stron ścianami budynku.

Podobny ogródek wcale nie musi znajdować się w patio. Wystarczy mały kawałek przestrzeni za domem, najlepiej połączony z nim dużymi, przeszklonymi drzwiami.

A może patio?

Ogrody atrialne urządzało się od najdawniejszych czasów. Były znane w bardzo wielu kulturach: w starożytnym Egipcie, Persji i Rzymie. Zamożniejsze rzymskie domy miały czasem nie jedno patio, ale kilka. Również ogrody japońskie urządzało się często na zamkniętych dziedzińcach. Ma to wiele zalet: zimą jest tu cieplej, zaciszniej niż w „otwartym” ogrodzie, a użytkownik ma poczucie

intymności i całkowitego odizolowania od zewnętrznego świata. Taki ogród to świetne rozwiązanie, gdy działka jest mała, a dom nieciekawie położony w brzydkiej okolicy. Pozwala, pomimo szpetnego sąsiedztwa, uzyskać atrakcyjny widok z okien.

Ogród w domu

Specyficzny dobór roślin i materiałów nadaje ogródkowi japoński

charakter. Nie ma tu pstrokaczyny. Jest tu zaledwie kilkanaście gatunków roślin. Roślin „japońskich” z wyglądu, choć niekoniecznie z pochodzenia. Pośród nich są tylko dwa gatunki efektownie kwitnące: różanecznik i wisteria. Elementy ogrodu: woda, kamienie, żwir i rośliny harmonizują ze sobą kolorystycznie. Kontrastowe są ich faktury. Jedyny wyraźny kontrast kolorystyczny – to zieleń roślin i biel ścian.

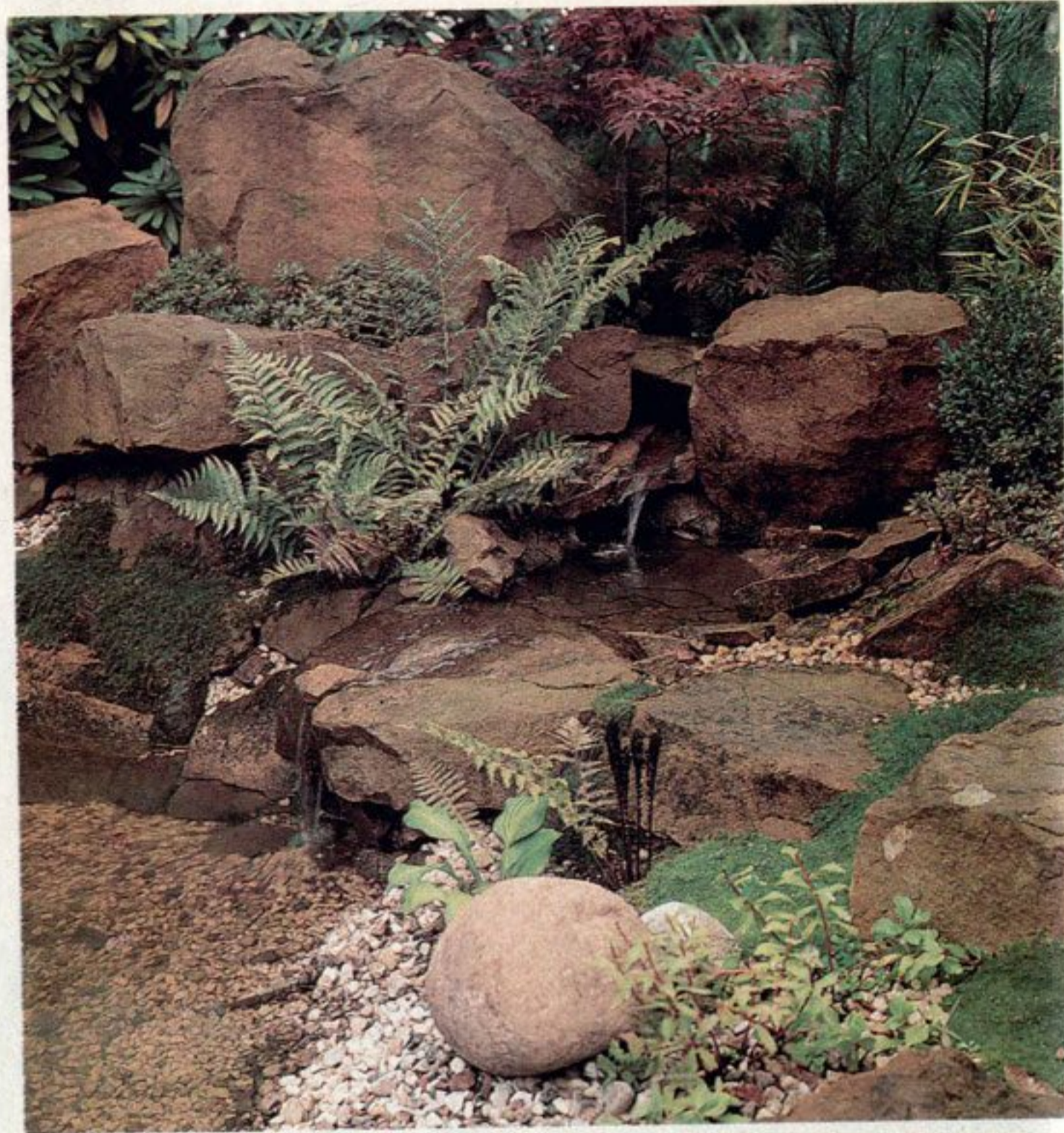

Mimo nieciekawego otoczenia domu patio pozwala uzyskać atrakcyjny widok z okien

1. Różanecznik (*Rhododendron sp.*)
2. Klon palmowy odm. purpurowa (*Acer palmatum 'Atropurpureum'*)
3. Kosodrzewina (*Pinus mugo*)
4. Bambus (*Sinarudinaria sp.*)
5. Różanecznik karłowy (*Rhododendron impeditum*)
6. Pióropusznik strusi (*Matteutia struthiopteris*)
7. Bukszpan wieczniezielony (*Buxus sempervirens*)
8. Karmnik ościsty (*Sagina subulata*)
9. Funkia (*Hosta sp.*)

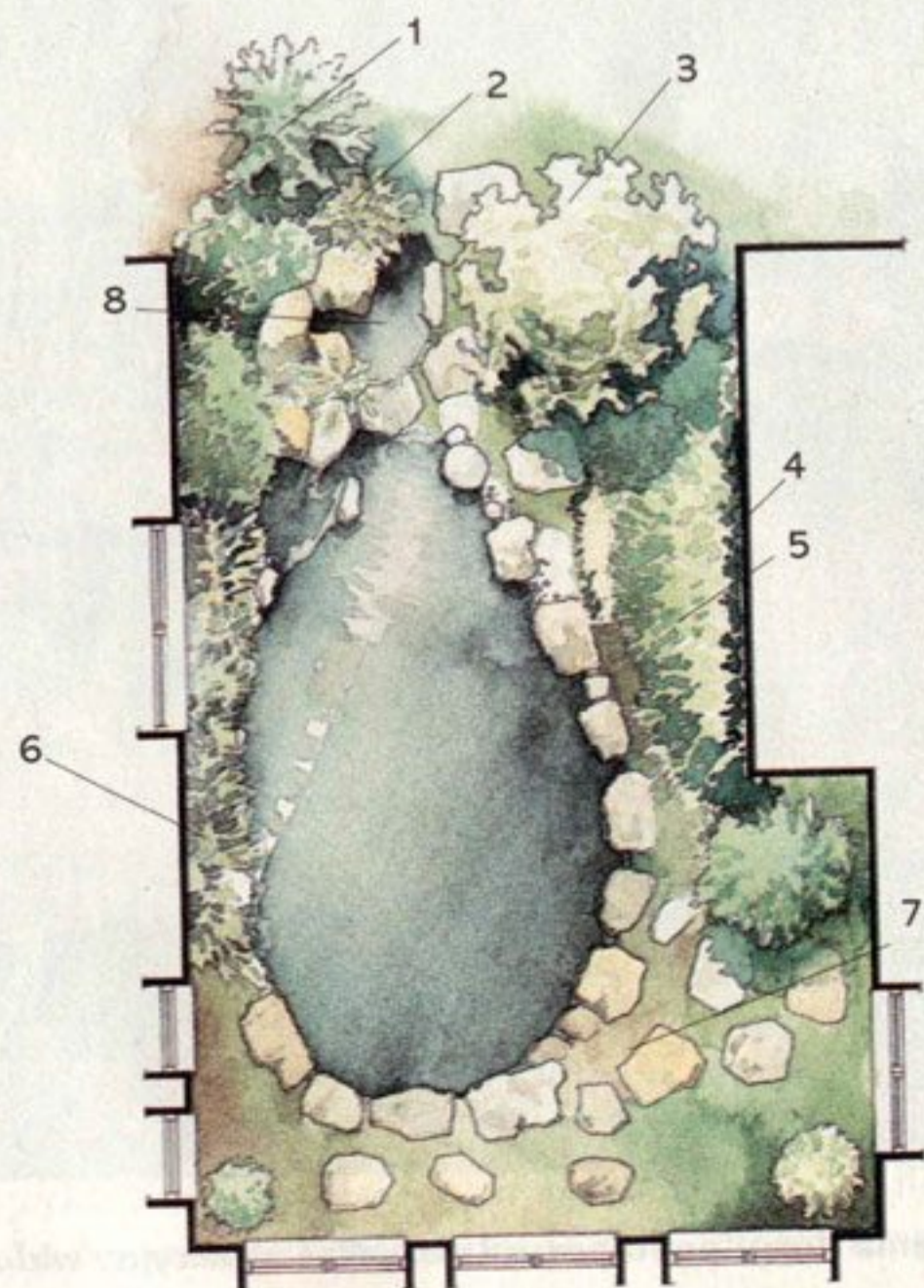

Woda rozpryskująca się na kamieniach sprawia, że powietrze jest wysyczone wilgocią. Rośliny rozwijają się wspaniale

Dom otaczający patio ma duże okna. Bezpośrednio pod nimi znajduje się posadzka z nieregularnych płyt piaskowca. Spoiny pomiędzy nimi wypełniono drobnym żwirem lub posadzono w nich drobne rośliny. Okna pokoju dziennego są jednocześnie ogrodowym wejściem. Poziom podłogi części mieszkalnej i nawierzchni patio jest jednakowy. Środkową część ogrodu zajmuje nieregularny staw z kilkoma roślinami wodnymi. Uszczelniono go czarną folią basenową, a dno wyłożono grubym żwirem. Woda ze stawu pompowana jest do filtra ukrytego w piwnicy, a z niego do kaskady wybudowanej z piaskowych bloków. Stamtąd – powraca do stawu. Bloki tworzące kaskadę połączone są zaprawą. W większe szczeliny pomiędzy nimi wsypano żyzną ziemię i posadzono rośliny. Tłem kaskady jest zwarta grupa krzewów.

Co tu rośnie?

W ogrodowym wnętrzu otoczonego domem panuje korzystny dla roślin mikroklimat. Ściany osłaniają

1. Kosodrzewina (*Pinus mugo*)
2. Klon palmowy, odm. purpurowa (*Acer palmatum 'Atropurpureum'*)
3. Sumak octowiec (*Rhus typhina*)
4. Wisteria kwiecista (*Wisteria floribunda*)
5. Kupkówka pospolita, odmiana „Variegata” (*Dactylis glomerata 'Variegata'*)
6. Bambus (*Sinarudinaria sinensis*)
7. Nawierzchnia z płyt piaskowcowych, z fugami obsadzonymi roślinami
8. Kaskada

Pomiędzy kamieniami rośnie karmnik – roślina doskonale udająca mech, tak chętnie stosowany w ogrodach japońskich, jednak łatwiejsza w uprawie

bowiem patio od wiatrów, zimą zaś oddają swe ciepło, podwyższając o kilka stopni temperaturę ogrodowego powietrza. Pozwala to na posadzenie tutaj roślin słabo znoszących nasze chłody, lubiących wilgoć. Woda płynąca stale ze stawu i rozpryskująca się na kamieniach kaskady oraz regularne podlewanie i zraszanie roślin – nasyca powietrze wodą.

Pod ścianami domu i w pobliżu kaskady posadzono kilka bambusów. Czują się znakomicie. Podobnie jak mało wymagająca i egzotycznie wyglądająca trawa – kupkówka, odmiana o białobrzedzonych liściach. W tle kaskady widać dorodny różanecznik oraz klon palmowy (odmiana purpurowa). Z roślin lubiących osłonięte i ciepłe stanowiska znajdziemy tutaj również różaneczniki miniaturowe (*Rhododendron impeditum*). Dobrze się czuje w patio cis pośredni.

Karmnik ościsty – porastający szczeliny pośród kamieni i spoiny między kamiennymi płytami – przypomina do złudzenia mech. Towarzyszy mu macierzanka oraz sucholubne trawy: kostrzewy i szczytliczy. Po kratce z bambusowych prętów pną się wisterie. Japońskiego wyglądu dodaje ogródkowi całkiem „niejapońska” (bo pochodząca z Ameryki Północnej) roślina – sumak octowiec. Parasolem rozłożystej korony zamyka on widok na sąsiednią posesję.

Jak ukryć folię?

Podczas uszczelniania stawów ogrodowych folią basenową pojawia się zawsze problem maskowania jej brzegów wystających ponad wodę. Czasami wystarczy zasypać ją warstwą żwiru. Tak postępujemy przy łagodnym spadku brzegów. W prezentowanym ogródku brzegi

1. Sumak octowiec (*Rhus typhina*)
2. Cis pośredni (*Taxus media*)
3. Wisteria kwiecista (*Wisteria floribunda*)
4. Bambus (*Sinarudinaria sp.*)
5. Różanecznik (*Rhododendron sp.*)
6. Kostrzewa owcza (*Festuca ovina*)
7. Kosodrzewina (*Pinus mugo*)
8. Karmnik ościsty (*Sagina subulata*)
9. Kostrzewa niedźwiedzie futro (*Festuca scoparia*)

stawu są jednak miejscami tak strome, że luźno sypany żwir zsuwałby się po nich, odsłaniając plastikowe tworzywo. W miejscu, gdzie kamienna nawierzchnia stanowi jednocześnie wykończenie brzegu stawu, brzeg jest niemal pionową ścianą. Aby zapobiec odsłanianiu folii, brzeg wyłożono tutaj dodatkowym, foliowym fartuchem z warstwą żwiru przyklejonego doń silikonowym żelem. Dopiero potem wysypano żwir pokrywający dno.

I jeszcze jedna uwaga: w niektórych miejscach patio żwir stanowi istotny element dekoracji, musi więc być odsłonięty i wyeksponowany. Aby nie wyrastały w nim rośliny ozdobne i chwasty, jego warstwa powinna mieć grubość przynajmniej 15 cm.

Tekst i zdjęcia Mariusz Pasek
Projekt ogrodu Marcin Gąsiorowski